

EKENING

Die ambitie past ook bij de snelle ontwikkeling van de financiële sector in China. Steeds meer Chinezen openen een beleggingsrekening of stoppen hun geld in vastgoed of nieuwe financiële effecten, zoals risicovolle vermogensbeheerproducten. Lang niet altijd gebeurt dat rationeel of weloverwogen. Beleggen in China lijkt nog vaak meer op gokken.

BLINDE GOK

Veel particuliere beleggers hebben geen idee waarin ze beleggen en laten hun beleggingsstrategie soms deels bepalen door numerologie, gebruiken informatie van 'horen zeggen' of wagen gewoon een echte gok. Stap een van de vele beleggingskantoor-tjes binnen in Sjanghai en je waant je in een bejaardensoos. Tussen de rijen beleggingsterminals wordt gebreed, thee geslurpt en geroddeld door met name ouderen.

De informatievoorziening voor beleggers staat nog lang niet op hetzelfde niveau als in het westen. Dat er geen kritische vrije financiële pers is – een belangrijke zuiveraar van corruptie en boekhoudfraudes – helpt natuurlijk niet. Op dat vlak valt voorlopig weinig verbetering te verwachten. Corruptie, handel met voorkennis en boekhoudfraude zijn mede daardoor nog steeds wijd verspreid in China.

Onlangs nog stond ik met mijn fiets ter reparatie bij een fietssmaker in een van de 'gaten in de muur' in de oude stad in Sjanghai. Ik moest even wachten totdat de fietssmaker klaar was met het doorgeven van een effectenorder via zijn laptop, waarop de groene en rode koersen oplichten. Ik vroeg

DE OVERHEID DOET ER ALLES AAN OM VAN SJANGHAI IN 2020 EEN TOONAANGEVEND INTERNATIONAAL FINANCIËEL CENTRUM TE MAKEN

hem welk aandeel hij zojuist had gekocht. Ik kende de naam van het bedrijf, dat actief is in zonne-energie, niet, maar volgens de fietssmaker was het een 'sure bet' omdat de overheid de sector steunt en de komende jaren flink investeert in schone energie. Waarom hij juist dit ene bedrijf koos, in plaats van de honderden andere zonne-energie bedrijven in de door enorme overcapaciteit geplaagde sector kon hij niet zeggen.

REGELS

De komende jaren zullen consumenten in China ongetwijfeld wijzer en beter voorgelicht worden, maar ik heb grote moeite mee te gaan met het mantra dat Sjanghai zich al in 2020 kan meten met Lon-

den of New York. Puur bekeken vanuit het aantal financiële transacties zal dat misschien nog wel lukken, maar een van de redenen waarom Londen en New York zo toonaangevend zijn en een magneet voor internationaal financieel talent is hun kosmopolitische karakter. Beide steden zijn een smeltkroes van culturen, waar regels duidelijk omschreven zijn en gehandhaafd worden. Zover is het in Sjanghai nog lang niet.

Openlijk racisme is dagelijkse praktijk in China en Sjanghai. Koppel dat aan het feit dat regels van de ene op de andere dag kunnen veranderen, de overheid sterk geneigd is eigen staatsbedrijven een voorkeursbehandeling te geven, je geen *Financial Times of Wall Street Journal* kunt kopen in de krantenkiosk en het internet in Sjanghai door overheidsrestricties een groot deel van de tijd onwerkbaar traag is, en je kunt niet anders dan concluderen dat van een toonaangevend financieel centrum voorlopig nog geen sprake kan zijn.

ZEGGEN EN DOEN

Dat wil niet zeggen dat het niet kan

veranderen. Ik heb Sjanghai de afgelopen zeven jaar immers ook zien transformeren: meer dan tien nieuwe metrolijnen, twee wolkenkrabbers van 492 meter en 632 meter, ontelbare winkelcentra, vijfsterrenhotels, een nieuwe luchthaven en twee hogesnelheidstreinstations. Als er één land is dat zichzelf kan veranderen is het China wel. Maar schraap een laagje van de buitenkant af en je ziet dat veranderingen in China vooral in de makkelijk te organiseren hardware (gebouwen, infrastructuur) gaan zitten en nog niet zozeer in de veel moeilijker te bedwingen software (cultuur, menselijke omgang, regelgeving en leefklimaat).

WIJZE LESSEN

Ja, financiële hervormingen staan op de agenda en worden ook steeds aangekondigd, maar implementatie ervan is een heel ander verhaal. Een internationale beurs? Jaren geleden aangekondigd, maar nog steeds niet opgezet. Vraag Chinese en buitenlandse bedrijven naar de voordelen van de pas ingestelde vrijhandelszone in Sjanghai of naar de regels die daar gaan gelden en niemand die het weet. Met veel bombarie iets aankondigen, maar niet implementeren. China is er goed in. Dat is een van de vele wijze lessen die ik in China heb geleerd.

AFSCHEID

- Dit is de laatste bijdrage van Bert van Dijk voor Effect vanuit Sjanghai.
- Op dit moment is hij per auto op de terugweg naar Nederland.
- Vanaf oktober gaat hij (weer) aan de slag als redacteur van Het Financieele Dagblad.
- Effect zal ruim aandacht blijven besteden aan ontwikkelingen in de tweede economie van de wereld: China.